POLITISK GRUNNPOSISJON

Forum for
utvikling
og miljø

Dette mener ForUM om:

SAMSTEMT POLITIKK FOR BÆREKRAFTIG UTVIKLING

Forum for
utvikling og miljø

ForUMs grunnposisjoner er organisasjonens grunnleggende politiske posisjon på våre strategiske satsningsområder i ForUMs gjeldende strategi. Politiske innspill og utspill skal være i tråd med gjeldende grunnposisjoner på våre tema. Grunnposisjonene utarbeides i samarbeid med ForUMs medlemmer i arbeidsgruppene, og behandles av ForUMs styre.

Behandlet av ForUMs styre, 19.11.2025

GRUNNPOSISJON:
SAMSTEMT POLITIKK FOR BÆREKRAFTIG UTVIKLING

Strategisk mål fra ForUMs strategi 2021-2025:
Norge er en global pådriver og et foregangsland for arbeidet med bærekraftsmålene, inkludert gjennom gode rapporteringsrutiner og fokus på utfordringer knyttet til samstemthet.

I 2030 skal FNs 17 bærekraftsmål være nådd. Verden er ikke i rute til å nå målene, og pandemihar gjort utfordringene enda større. Utfordringene vi står overfor rammer alle verdens land, og viser at verden henger tett sammen. Viktigheten av at bærekraftsmålene må være førende for all politikk er tydeligere enn noen gang.

ForUM mener at norske myndigheter må:

- Sikre at vi fører en samstemt politikk for bærekraftig utvikling. Bærekraftsmålene må ikke undergraves av politikk myndighetene fører på ulike områder.
- Sørge for at norsk politikk og aktivitet ikke har negativ påvirkning på andre land sin mulighet til å nå bærekraftsmålene.
- Ha en helhetlig tilnærming i implementeringen av bærekraftsmålene og sørge for at hele samfunnet får muligheten til å delta på en meningsfull måte i prosesser knyttet til bærekraftsmålene.

Under FNs Høynivåforum for bærekraftsmålene (HLPF) samles verden for å diskutere arbeidet med bærekraftsmålene, og FNs medlemsland legger frem sine frivillige gjennomganger av arbeidet med målene (VNR). Hensikten er at land skal lære av hverandres utfordringer og suksesser. Slik som HLPF er organisert i dag, er det derimot lite rom for diskusjon og vanskelige problemstillinger blir ofte ikke diskutert.

ForUM mener at norske myndigheter må:

- Støtte en reform av HLPF der man sikrer at reelle problemstilling diskuteres, særlig under fremleggelsen av VNR-rapporter.
- Ha en tydelig stemme for involvering av sivilsamfunnet under HLPF og i arbeidet med bærekraftsmålene generelt. Sivilsamfunnets handlingsrom må styrkes.

Forum for
utvikling og miljø

Strategisk mål fra ForUMs strategi 2021-2025:
Norske myndigheter har vedtatt en handlingsplan for arbeidet med bærekraftsmålene, som inkluderer måloppnåelse, sammenhenger og utfordringer, og etablert gode strukturer for oppfølgingen av denne.

I juni 2021 la endelig Solberg-regjeringen frem en handlingsplan for bærekraftsmålene, som skal være et veikart for alle som jobber med bærekraft i Norge. Lanseringen av en handlingsplan var et skritt i riktig retning, men planen manglet ambisjonene og tiltakene som skal til for å nå målene. I juni 2025 la Støre-regjeringen frem Stortingsmelding 35: Norges arbeid med bærekraftsmålene. Status, utfordringer og veien videre. Meldingen løfter behovet for økt samstemthet og bør følges opp med en ny handlingsplan. Handlingsplanen må være helhetlig og basert på en forståelse av samspillet mellom de ulike målene. Samstemthetsagendaen må ha en sentral plass i handlingsplanen.

ForUM mener at norske myndigheter må:

- Styrke handlingsplanen for bærekraftsmålene og sikre at den øker ambisjonsnivået for å nå målene. Handlingsplanen må være tidsspesifikk med klare trinnvise frister for måloppnåelse.
- Det opprettede samarbeidsorganet «Topplederforum» må prioriteres og sikre en helhetlig oppfølging av arbeidet med bærekraftsmålene. Topplederforum må involvere sivilsamfunnet og andre samfunnsaktører på en meningsfull måte i strategiske diskusjoner og i framtidige evalueringer og revideringer av arbeidet med bærekraftsmålene. Det må bli satt av nok ressurser til å sikre god representasjon og koordinering mellom departement og sektorer i samfunnet.
- Legge ansvaret for bærekraftsmålene hos statsministerens kontor for å styrke oppfølgingen.
- Utvikle nasjonale indikatorer i samarbeid med nasjonale statistikkprodusenter, med innspill fra sivilsamfunn og andre relevante samfunnsaktører.
- Gi samstemthet en sentral rolle i handlingsplanen for bærekraftsmålene. Man må tydelig definere hva samstemthet betyr og diskutere konkrete utfordringer for en samstemt politikk for bærekraftig utvikling. Handlingsplanen må også inneholde mekanismer og tiltak som kan bedre samstemtheten.